

Заява
про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки проєкту
Регіонального плану управління відходами Чернігівської області
на період до 2030 року

1. Замовник:

Чернігівська обласна державна адміністрація – вул. Шевченка, 7, м. Чернігів, 14000, тел./факс: (0462) 67-50-71, e-mail: post@regadm.gov.ua, сайт: www.cg.gov.ua.

2. Вид та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування.

Відповідно до п. 3 частини першої статті 1 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», документи державного планування – стратегії, плани, схеми, містобудівна документація, загальнодержавні програми, державні цільові програми та інші програми і програмні документи, включаючи зміни до них, які розробляються та/або підлягають затвердженню органом державної влади, органом місцевого самоврядування.

Регіональний план управління відходами Чернігівської області на період до 2030 року (далі – РПУВ) – документ державного планування, що затверджується органом місцевого самоврядування.

Загальною метою розроблення РПУВ є створення та забезпечення належного функціонування комплексної регіональної системи управління відходами, яка забезпечить мінімізацію навантаження на довкілля, зумовленого утворенням відходів, шляхом дотримання ієрархії управління відходами, з урахуванням економічних можливостей як держави, області, громад, так і основних утворювачів відходів. Впроваджений системний підхід в управлінні відходами, як очікується, у свою чергу, призведе до створення умов для підвищення стандартів якості життя населення.

РПУВ передбачається використання технологій та технічних рішень, які відповідають природоохоронним, санітарно-гігієнічним вимогам і забезпечують мінімізацію та унеможливлення впливу шкідливих факторів на довкілля та здоров'я населення області.

РПУВ розроблений відповідно до Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 08.11.2017 № 820-р та Національного плану управління відходами до 2030 року, схваленого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.02.2019 № 117-р.

РПУВ включає завдання та заходи щодо створення та розвитку інституційної структури регіональної системи управління відходами, а також стосовно управління окремими потоками відходів. Основні завдання РПУВ, зокрема, включають: вдосконалення системи інформаційного забезпечення сфери управління відходами; підвищення обізнаності населення щодо управління відходами; організація діяльності щодо зниження навантаження на довкілля від існуючих об'єктів оброблення та видалення відходів; вдосконалення та підтримання регіональної системи управління муніципальними відходами; розвиток інфраструктури збирання, оброблення, видалення (захоронення) муніципальних відходів; управління небезпечними відходами; промисловими відходами, відходами будівництва та знесення, відходами сільського господарства, медичними відходами, знятими з експлуатації транспортними засобами, осадами стічних вод.

3. Інформація про те, якою мірою документ державного планування визначає умови для реалізації видів діяльності або об'єктів, щодо яких законодавством передбачено здійснення процедури оцінки впливу на довкілля (у тому числі щодо визначення місцезнаходження, розміру, потужності або розміщення ресурсів)

Одним із найважливіших критеріїв, за яким проводиться обґрунтування можливості прийняття, затвердження та застосування РПУВ, є прогнозований вплив на навколишнє середовище, а також заходи, які сприяють охороні навколишнього природного середовища від очікуваних негативних впливів.

РПУВ передбачає уточнення або визначення місцезнаходження, розміру, потужності об'єктів поводження з відходами, створення яких передбачається на етапі реалізації. Також передбачається реалізація окремих заходів на існуючих об'єктах поводження з відходами.

Даний документ державного планування передбачає реалізацію видів діяльності або об'єктів, щодо яких законодавством передбачено здійснення процедури оцінки впливу на довкілля, відповідно до статті 3 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля».

4. Ймовірні наслідки

а) для довкілля, у тому числі для здоров'я населення:

У ході здійснення СЕО буде оцінено ймовірні наслідки реалізації документа державного планування РПУВ, зокрема, для таких компонентів довкілля:

- ґрунти;
- атмосферне повітря;
- водні ресурси;
- стан фауни, флори, біорізноманіття, землі (у тому числі вилучення земельних ділянок);
- кліматичні фактори.

Фізичні, хімічні чи біологічні характеристики відходів створюють чи можуть створити значну небезпеку для навколишнього природного середовища і здоров'я людини та вимагають спеціальних методів і засобів поводження з ними.

Наразі розвиток відповідної інфраструктури в Україні знаходиться на недостатньому рівні, запропонований проєкт РПУВ передбачає створення відповідної інфраструктури та визначає завдання, які покликані створити комплексну систему поводження з відходами, що в свою чергу мінімізує шкідливий вплив на здоров'я населення.

б) для територій з природоохоронним статусом:

Оцінити ймовірні наслідки від діяльності об'єктів інфраструктури поводження з відходами, що пропонується відповідно до РПУВ на території та об'єктах природно-заповідного фонду, їх охоронні зони, а також встановити екологічні обмеження реалізації таких об'єктів інфраструктури управління відходами.

в) транскордонні наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення:

Не передбачаються.

5. Виправдані альтернативи, які необхідно розглянути, у тому числі якщо документ державного планування не буде затверджено.

Для забезпечення відповідності та сприяння виконання Національного плану управління відходами до 2030 року необхідний новий етап у розвитку системи управління з відходами у Чернігівській області.

Пріоритетним є поступовий перехід від домінування захоронення ТПВ як основного способу поводження з відходами шляхом зменшення обсягів захоронення відходів відповідно до ієрархії методів управління відходами згідно з вимогами природоохоронних програм; максимально можливого використання вторинної сировини у складі відходів; створення системи комплексного управління відходами.

Запропонований проєкт РПУВ містить:

- аналіз поточної ситуації з управління відходами;
- аналіз існуючих схем збирання відходів та наявних потужностей з перероблення, утилізації та видалення для окремих пріоритетних потоків відходів;
- завдання, які слід виконати для покращення безпечної для довкілля підготовки для повторного використання, переробки, утилізації та видалення відходів;
- оцінку потреби у нових схемах збирання, закритті існуючих потужностей, створенні додаткової інфраструктури поводження з відходами, та пов'язані з цим інвестиції;
- достатню інформацію про критерії розташування та про потужності підприємств і установок з перероблення, утилізації та видалення для окремих пріоритетних потоків відходів;
- загальні підходи до управління відходами, включаючи технології та методи управління ними, а також підходи до управління пріоритетними потоками відходів.

Найсприятливішим варіантом буде затвердження запропонованого Регіонального плану управління відходами Чернігівської області до 2030 року.

Проте в процесі здійснення стратегічної екологічної оцінки будуть розглянуті наступні альтернативи:

Альтернатива 1:

«Нульовий сценарій» – тобто опис, прогнозування та оцінка ситуації у випадку незатвердження зазначеного документа державного планування.

Альтернатива 2: відсутня

Пропонується до прийняття та затвердження базового сценарію РПУВ, оскільки він є оптимальним відповідно до реальних умов та найбільш повно відповідає національній стратегії поводження з відходами.

Оцінка ефективності альтернативних варіантів буде відображена у Звіті про стратегічну екологічну оцінку.

6. Дослідження, які необхідно провести, методи і критерії, що використовуватимуться під час стратегічної екологічної оцінки.

Основною метою прогнозу є оцінка можливої реакції навколишнього природного середовища на прямий чи опосередкований вплив людини, вирішення задач раціонального природокористування у відповідності з очікуваним станом природного середовища. Під час дослідження використовують методи прогнозування, які об'єднують у дві групи: логічні і формалізовані.

Для здійснення стратегічної екологічної оцінки буде використана наступна інформація: доповіді про стан довкілля; статистична інформація; інформація, що включена в інші акти законодавства, які мають відношення до проєкту; дані моніторингу стану довкілля; експертні оцінки; інша доступна інформація.

Для проведення стратегічної екологічної оцінки, будуть використовуватися вищевказані методи, зокрема буде здійснено:

- збір та аналіз інформації про поточний стан складових довкілля, включаючи значення ключових екологічних показників;
- аналіз проєкту РПУВ з точки зору екологічного аспекту;

- забезпечення можливості для участі громадськості у стратегічній екологічній оцінці;
- визначення можливих чинників змін антропогенного та природного характеру;
- проведення оцінки впливу РПУВ на складові довкілля та на стан здоров'я населення та якість життя;
- визначення заходів моніторингу впливу впровадження РПУВ на довкілля.

7. Заходи, які передбачається розглянути для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування.

Під час здійснення стратегічної екологічної оцінки передбачається розглянути заходи із запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків на довкілля, визначені законодавством та нормативно-правовими актами України.

Так, Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища», визначає загальні вимоги в галузі охорони навколишнього середовища при розміщенні, проектуванні, будівництві, введенні в експлуатацію, експлуатації, консервації, споруд та інших об'єктів.

Законом встановлено, що використання природних ресурсів громадянами, підприємствами, установами та організаціями здійснюється з додержанням обов'язкових екологічних вимог:

- а) раціонального і економного використання природних ресурсів на основі широкого застосування новітніх технологій;
- б) здійснення заходів щодо запобігання псуванню, забрудненню, виснаженню природних ресурсів, негативному впливу на стан навколишнього природного середовища;
- в) здійснення заходів щодо відтворення відновлюваних природних ресурсів;
- г) застосування біологічних, хімічних та інших методів поліпшення якості природних ресурсів, які забезпечують охорону навколишнього природного середовища і безпеку здоров'я населення;
- д) збереження територій та об'єктів природно-заповідного фонду, а також інших територій, що підлягають особливій охороні;
- е) здійснення господарської та іншої діяльності без порушення екологічних прав інших осіб;
- є) здійснення заходів щодо збереження і невиснажливого використання біологічного різноманіття під час провадження діяльності, пов'язаної з поводженням з генетично модифікованими організмами.

Заходи, спрямовані на запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків для здоров'я населення, визначатимуться відповідно до вимог Закону України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення».

8. Пропозиції щодо структури та змісту звіту про стратегічну екологічну оцінку.

Стратегічна екологічна оцінка буде виконана в обсягах, визначених статтею 11 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» та відповідно до Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування, затверджених наказом Міністерства екології і природних ресурсів України №296 від 10.08.2018. та № 425 від 23.12.2018.

Пропонується наступна структура Звіту із СЕО:

1) зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування;

2) характеристику поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогнози зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень);

3) характеристику стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень);

4) екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень);

5) зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування;

6) опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності - 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків;

7) заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування;

8) обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів під час здійснення такої оцінки);

9) заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення;

10) опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (за наявності);

11) резюме нетехнічного характеру інформації, передбаченої пунктами 1-10 цієї частини, розраховане на широку аудиторію.

9. Орган, до якого подаються зауваження і пропозиції, та строки їх подання.

Зауваження і пропозиції до Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки Регіонального плану управління відходами Чернігівської області на період до 2030 року подаються до Департаменту екології та природних ресурсів Чернігівської обласної державно адміністрації за адресою: пр-т Миру, 14, м. Чернігів, 14000, тел./факс (0462) 651-619, e-mail: deko_post@cg.gov.ua, сайт: www.eco.cg.gov.ua. Відповідальна особа – Небрат Тетяна Григорівна.

Строк подання зауважень і пропозицій становить 15 днів з дня оприлюднення Заяви, тобто – 27 серпня по 10 вересня 2020 року включно.